

KÜLFÖLDI FOLYÓIRATOK SZEMLÉJE.

La bibliofilia. XVI. évfolyam. 7—8. szám (1914. október—november):
A. S.: Il libro in Italia attraverso i secoli nella mostra di Lipsia. (A cikk OLSCHKI-nak a lipcsei könyvkiállításon közszemlére tett gyűjteményét ismerteti, melynek legrégebb darabjai két XV. sz. hártakézirat s amely az olasz könyvnyomtatás egész történeti fejlődését bemutatja válogatott darabokban a XIX. sz. végéig. A cikk csupán a XVI. sz. elejéig terjedő darabokról szól 12 hasonmás kíséretében.) — L(ui)gi ZAMBRA: Versi inediti del Tebaldeo nel codice Zichy della Biblioteca Comunale di Budapest. (A fővárosi könyvtár Zichy-kodexéből 25 darab költeményt közöl derekas filológiai képzettségre valló kritikai apparátus kíséretében. E költemények közül 22 kétségtelenül, 3 pedig valószínűen TEOBALDO munkája.) — Leo S. OLSCHKI: Manuscrits très précieux. (1. Biblia latina, angol iskolába tartozó diszített hártakézirat a XIII. sz.-ból. — 2. Ugyanaz. Angol-francia hártakézirat a XIII. sz.-ból. — 3. Testamentum novum. 16 nagy kezdőbetűvel diszített hártakodex a XII. sz.-ból. — 4. Sigismundus BURGUS: Panegyricus Leonardo Lauredano dictus. Olasz hártakézirat 1504-ből.) — G. BOFFITO és P. NICCOLARI: Bibliografia dell'aria. (A meteorologia és földmágnesség olasz vonatkozású irodalma. Folytatás: ANGELIS—ANSERINI.) — Thomas ASHBY. Il libro d'Antonio Labacco appartenente all'architettura. (LABACCO *Libro appartenente all'architettura* c. műve különböző kiadásainak bibliografiai leírása. Az 1552. évből kétféle lenyomat van a műből, mely egymástól több tekintetben eltér. További kiadások: Roma, 1557, 1558, 1559 [ebből az évből 2 kiadás maradt ránk], Venezia 1567, 1570, 1576 és 1574 és Roma 1568, 1574, 1640, 1672, 1773.)

Maandblad voor bibliotheekwezen. II. évfolyam. 1. szám (1914. január):
S. POSTHUMUS: Dee leeszaal te Franeker. (Elmondja, mint létesült a franekeri könyvesház. Kronológiai sorrendben sorolja fel röviden az eseményeket, a könyvesház szükségességéről 1911 nov. 27. tartott előadásból az épületnek 1913 dec. 16. történt megnyitásáig.) — L. SIMONS: Cameralistische of commerciële boekhouding voor onze openbare leeszaal? (A könyvesházak könyvvezetésénél inkább a kereskedelemben meghonosult könyvvezetést kellene betartani, mint a németalföldi államszámviteli szabályokat, melyek nem számolnak eléggé a mindennapi élet követelményeivel.) — A. M. VAILLANT: Studiereis naar Antwerpen en Brussel. (Rövid leírása annak a tanulmányútnak, melyet 1913 karácsonyan a Németalföldi Könyvtárosok Szövetségének 11 tagja tett Antwerpenben és Brüsszelben. Antwerpenben a PLANTIN-múzeumot, Brüsszelben a királyi könyvtárt, a nemzetközi bibliografiai intézetet s a SOLVAY-intézet okmány-

osztályát látogatták meg. Főlemlítésreméltó a következő részlet: A kir. könyvtárban évről-évre új példányt kellett beszerezni a nagy LAROUSSE-féle lexikonból, mely a sok használat következtében szétmállott. Most úgy segítettek a dolgon, hogy 2 példányt szereztek be s azoknak egy-egy lapját vékony kartonra ragasztották, még pedig az egyik példányt a karton előlapjaira, a másikat a hátlapjaira. Az ekként megerősített példány bekötve 10 évig is eltart.) — 2. szám (február): P. L. van ECK jr.: Over't «Nederlandsch Schoolmuseum.» (A németalföldi tanszermúzeum 1872 karácsony napján nyílt meg. Társulati tulajdon, mely állami, tartományi és községi segélyben részesül. Az Amsterdamban fennálló múzeum 3 részre oszlik: az iskolai bútorzat, a tanszerek és a könyvek osztályára. Ez utóbbi osztály két részre oszlik: a tanítók és a tanulók számára készült könyvek csoportjára. A könyveket, valamint a 80 szakfolyóiratot csupán a helyszínen használhatják.) — D. SMIT: De bibliothekaris van Sint-Helena. (Albert COHUET nyomán Ali SAINT-DENIS I. NAPOLEON Szent Ilona-szigetbeli könyvtárosának életét ismerteti. SAINT-DENIS atyja a versaillesi kir. istállóknál volt alkalmazva, a fia is odakerült 1806-ban, mint császári lovászinas. Többször elkísérte a császárt útjaiban, kivívta legmagasabb elismerését s 1811⁷ decemberében mamelukjává lépett elő. Ekkor cserélte fel becsületet Louis-Etienne keresztnévét a törökösebb Alival. SAINT-DENIS rendkívül ragaszkodott urához, aki mellett búsás jövedelme volt s e ragaszkodás akkor is megmaradt, amikor a szerencse elhagyta NAPOLEON-t. Vele ment Elba-szigetére, részt vett a száznapos uralomban s elkísérte Szent Ilona-szigetére is. NAPOLEON-nak megengedték, hogy magával vigye számkivetése helyére a malmaison könyvtárat, mely körülbelül 1900 kötetből állott. Longwoodi magányában a császár Alinak mondta tollba visszaemlékezéseit s ettől Ali kedvet kapott, hogy maga is írjon memoirokat).

Österreichische Zeitschrift für Bibliothekswesen. I. évfolyam. 2—3. szám (1913. június—szeptember): Rudolf WOLKAN: Die Vorbildung des wissenschaftlichen Bibliothekars. (Az osztrák egyetemi könyvtárak részére 1825-ben kiadott «ideiglenes», de még ma is érvényben álló instrukciók hangsúlyozzák, hogy a könyvtárosoknak «a könyvtártudomány elnevezés alatt megjelölt» könyv- és könyvtári ismeretekkel is birjanak, de elsajátításuk módjáról máig sem intézkedtek. Szintúgy nem történt intézkedés a könyvtári szakvizsga tárgyában sem, noha ezzel a kérdéssel az osztrák közoktatásügyi minisztérium már 1862-ben aktaszerűleg foglalkozott. Szerző a könyvtári szakismeretek három csoportját különbözteti meg: ezek: a könyvtáratan, mely a technikai eljárásokat foglalja össze; a könyvtárisme, mely a könyvtárak történetét, multját és jelenét ismerteti s a könyvtártani segédtudományok, melyek a könyv és írás multját kutatják. E három szakcsoportot az egyetemeken kellene tanítani s részben a történettánár [!] vállalhatná. A könyvtári szolgálatra jelentkezésktől a doktori, illetve államvizsga mellett egyévi próbaidő után külön szakvizsgát kellene megkívánni, melynek tárgyai volnának: 1. Könyvtáratan. 2. Könyvismerettan. 3. A könyvmásolás, könyvnyomtatás, könyvkötés, könyv-illusztrálás és könyvpar története. 4. Általános irodalomtörténeti és történeti ismeretek, különös tekintettel Ausztriára s a tudományos segédeszközökre.

A vizsgálóbizottság tagjai volnának az egyetemi könyvtár igazgatója mint elnök s két, a könyvtári ismereteket előadó tanár. — A cikket kiegészíti Ferdinand EICHLER jelentése, mely a levél- és könyvtárosok 1910. évi brüsszeli nemzetközi kongresszusának aktái alapján tájékoztat a kérdés állásáról a különböző országokban, ismerteti a kongresszusnak az elméleti szakképzés kötelezővé tétele mellett hozott határozatát. Referens a kérdést az egyetemi oktatással kapcsolatban kívánja megoldani.) — Konrad SCHIFFMANN: Mitteilungen zur Geschichte der Buchdrucker in Österreich. (Balthasar HUBMAYR életrajzát állítja össze s arra az eredményre jut, hogy a jeles könyvnyomtató steyri tartózkodása épen nincs kellőképp beigazolva s ha tényleg megtörtént, igen rövid időre terjedhetett.) — 4. szám (december): Richard BRANDEIS: Über Inkunabelforschung und ihre Mittel. (Meghatározza az inkunábulum fogalmát, ismerteti a szokásos korhatárt, fejtegeti az inkunábulumgyűjtés és kutatás tudományos értékét, kritikai megjegyzések kíséretében felsorolja az ősnymtatványok könyvészeti leírására vonatkozó kísérleteket CORNELIUS à Beughems *Inkunabula typographiae*, Amsterdam, 1688 c. kizárólag történelmi értékű füzetkijétől HAEBLER típusrepertoriumáig.) — Rudolf WOLKAN: Aus österreichischen Handschriftenkatalogen. (Folytatja a seitenstetteni bencéskolostor kéziratári anyagának szemelvényes ismertetését.)

The library world. *Új folyam. XVI. kötet. 95. szám* (1914. május): W. P. The L. A. A. at home: The fourth international easter school I. (A könyvtári segédvek szövetségének husvétii kirándulását írja le Londonban. Röviden beszámol a meglátogatott intézetekről, a tartott előadásokról és — lakomákról.) — 96. szám (június): Walter A. BRISCOE: Library «publicity» methods. (A nottinghami városi könyvtáros minta- és példaadásul szöszzerint közli azokat a cikkeket, melyeket könyvtára reklámozása érdekében a helyi lapokban leadott.) — W. P. The L. A. A. at home: The fourth international easter school II. (A cikk e befejező része a Szövetség oxfordi kirándulásáról szól s röviden ismerteti azt a beszédet, melyben Falconer MADAN vázolta előtűk a Bodleiana történetét.) — XVII. kötet. 97. szám (július): W. G. FRY: Fines and others penalties. (A bírság némelyek szerint nem más, mint a könyv használati ideje megnyújtásáért fizetendő díj, mások szerint pedig a szabályok be nem tartásáért méltán kivetett büntetés. Szerző sok esetben célravezetőbbnek tartaná a késedelmeskedőket nem bírsággal, hanem kikölcsonzójegyük időleges felfüggesztésével büntetni. Helyes a bírság nagyságára nézve bizonyos maximumot megállapítani, mert különben könnyen megeshetik, hogy a késedelemért többet kell fizetni, mint a mekkora a könyv ára. Szerző ezután áttér a bírság nyilvántartásának különböző neveire. A nyilvántartás ajánlott formája oly sokféle írka-firkával jár, hogy alaposan kételkedünk abban, vajjon csakugyan oly jövedelmező bevételi forrás-e a bírság, amint azt rendszerint állítják.) — Wilfrid ROBERTSHAW: The philosopher's public library. (H. G. WELLS *An englishman looks at the world* c. könyvének hasonló című fejezetét ismerteti.) — J. E. WALKER: Some thoughts on Dewey. (Szerző a tizedes osztályozás többféle hiányára és ellentmondására mutat rá. Nem rendszeres bírálat, hanem összefüggéstelen megjegyzések egyes alosztályokra s ezek további felosztására.)